

Wat is het Verdrag van Schengen precies?

Je ziet het regelmatig op vliegvelden staan als je aankomt: *Schengen*. Dat geeft mensen verwarring en veel mensen hebben vaak geen idee wat dit woord betekent. Hieronder leg ik het je uit.

Geschiedenis

Het Verdrag van Schengen werd in 1985 getekend door de landen Nederland, België, Luxemburg, Duitsland en Frankrijk in het gelijknamige Luxemburgse dorp Schengen en maakt het mogelijk burgers zich vrij kunnen bewegen tussen deelnemende staten, als burgers maar in het bezit zijn van een geldig paspoort of identiteitskaart. Sinds de implementatie ervan in 1995 zijn al 29 landen lid geworden met Roemenië en Bulgarije als jongste leden. De lidstaten spraken af om gerichte en intensieve controles te doen aan hun buitengrenzen en leveren doordat ze geen binnengrenzen meer hebben een deel van hun soevereiniteit inleveren door mee te doen aan een gemeenschappelijk visumbeleid. Wie bijvoorbeeld een visum heeft voor Kroatië kan zich met dit visum ook vrij bewegen binnen een ander land binnen de Schengenzone. Het Verdrag van Schengen moet niet verward worden met de Europese Unie. Er zijn namelijk EU-landen die geen Schengengebied zijn (zoals Ierland) en ook zijn er Schengenlanden die geen EU-lid zijn (zoals IJsland, Noorwegen en Zwitserland).

Reactivering van de binnengrenzen

Door deze afspraken is er binnen de Schengenlanden in beginsel geen grenscontrole meer. Het is echter wel mogelijk dat een lidstaat zijn grenscontroles weer activeert, al is dit ongebruikelijk. Dit was bijvoorbeeld het geval tijdens de coronapandemie, waarbij bijvoorbeeld een land als Spanje zijn grenzen tijdelijk sloot om verspreiding van het virus te voorkomen. Deze reactivering is echter alleen mogelijk voor een periode van zes maanden en alleen als er een ernstig gevaar dreigt voor de openbare orde. Zo heeft Duitsland al een langere tijd grenscontroles, omdat het illegale immigratie wil tegengaan en dit als ernstig gevaar voor de openbare orde ziet.¹

---

¹ Artikel 25 lid 1 Verordening Europese Unie (Algemeen kader voor de tijdelijke herinvoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen).

Vreemdelingen

Voor mensen van buiten het Schengengebied en die geen EU-lid zijn, is er het vreemdelingenrecht. Zij mogen met een visum voor 90 dagen (drie maanden) binnen een periode van 180 dagen in het Schengengebied blijven en zich dan net zoals een bewoner van het Schengengebied vrij verplaatsen met een C-visum. Gedurende deze periode mogen zij zich vrij verplaatsen binnen alle Schengenlanden, zonder aanvullende grenscontroles, zolang zij voldoen aan de voorwaarden van hun visum, zoals het doel van verblijf en het beschikken over voldoende middelen zoals geld. Het C-visum is bedoeld voor tijdelijk verblijf, bijvoorbeeld voor toerisme, familiebezoek, zakenreizen of korte studies, en verleent geen recht op bijvoorbeeld arbeid. Ook mag iemand geen bedreiging zijn voor de openbare orde.

Na afloop van de toegestane verblijfsduur moet degene van buiten het Schengengebied het Schengengebied verlaten. Overschrijding van de 90-dagenregel kan leiden tot onrechtmatig verblijf, met mogelijk gevolgen zoals een inreisverbod of het weigeren van toekomstige visa. Voor een verblijf langer dan 90 dagen is een nationaal visum (type D) of een verblijfsvergunning vereist, die per lidstaat afzonderlijk wordt aangevraagd en beoordeeld.²

Conclusie

Het Schengengebied maakt vrij reizen dus mogelijk doordat binnengrenscontroles zijn afgeschaft. Tegelijkertijd is het doel van Schengen om een gezamenlijke en sterke buitengrensbewaking te creëren. Hoewel landen bij ernstige dreiging tijdelijk binnengrenscontroles mogen herinvoeren, blijft het principe van open grenzen de kern van Schengen. Je kunt je dus in principe gewoon vrij verplaatsen, maar er zijn nog steeds (streng) identiteitscontroles mogelijk.

---

² Artikel 19 lid 1 Overeenkomst van Schengen
Artikel 6 lid 1 sub a onder i Verordening (EU) 2016/399
Artikel 6 lid 1 sub c Verordening (EU) 2016/399
Artikel 6 lid 1 sub e Verordening (EU) 2016/399